במ:

נר מצוה א ןמיי׳ פ״ג מהלכות פסוה״מ א [נותי פייג נוהנכות פסוחית הלכה כא]: ו ב מיי פייה מהלכות תמידין

רבינו חננאל

: סלכה יג

ואותבינן עליה הא דתניא זה הכלל כל הקרב ביום קדוש ביום, כל הקרב בלילה . קדוש בין ביום ובין בלילה. הנה הקרב ביום, ביום הוא שמתקדש ואינו קדוש בלילה. ודחינן דילמא אינו קדוש בלילה ליקרב (ביום) אבל קדוש בלילה ונפסל. וגרסינן בתמורה בתחילת יש רקררוות היחיד ורו׳. ומנחתם ונסכיהם בלילה, כלומר כשרין אפילו בלילה. ואקשינן ונסכין מי קריבין בלילה, והתניא אין לי אלא דברים שדרכן להיקרב . בלילה, כגון איברים ופדרים שמעלן ומקטירן מבוא השמש, ומתעכלין והולכין כל הלילה, דברים שדרכן כל הלילה, דבוים שחוכן להקריב ביום כגון הקומץ והלבונה כו'. אמר רב פפא נזדמנו לו נסכין פפא נודמנו לו נסכין הבאין בפני עצמן מקדישן ומקריבן בלילה. תניא נמי הכי כל הקרב ביום קרוש ביום כר׳. אמר רב אדא בר אהבה (ועולת) [ועלות] השחר פוסלת בהן באיברים. מ**תיב** רב זירא סידר את הלחם ואת הבזיכין אחר שבת והקטיר את הבזיכין בשבת כיצד יעשה יניחנו הלחם על השלחן לשבת הבאה. שאפילו הוא על השלחן אין בכך כלום. ואם תאמר כלי שרת מקדשין שלא בזמנם יקדש הלחם הבאה. ועמדה התיובתא. ופרקינן לילה אין מחוסר זמן, לפיכך נקדש ונפסל, יום מחוסר זמן. פי' כתיב ביום השבת ביום השבת ביום השבת ביום השבת יערכנו וכיון שעבר השבת ילא ערכו אלא למחר ביום ראשון, נעשה מחוסר זמן ולא קדש כלל, אלא מניחו בשלחן וכשיגיע השבת נמצא כאילו עכשיו ערכו ובשבת אחרת מפרקן. ואקשינן כיון שאמרת הלילה אינו מחוסר זמן, וכל דבר שמצותו ביום והקדים ונתנו בכלי שרת בלילה נקדש ונפסל, כי מטו לילי שבת יקדש השלחן הלחם ויפסל. ודחי רבינא כגון שקדם וסילקו קודם ביאת השמש ערב שבת וחזר וסידרו בשבת. רב אשי אמר כיון שסידרו כו׳.

לבית הפסול היינו שממעט באכילת מותר פסח שנאכל לזרים ואוכלו כבכורים שאינן נאכלים אלא לכהנים והוה לן למימר ירעה ולשון חבורה קשה דמשמע פסח ממש שנימנין עליו חבורות חבורות ועוד אמר בפרק האשה בפסחים (דף פח:) גבי ה' שנתערבו עורות פסחיהן ונמלא יבלת באחד מהן כו' דפטורין מלעשות פסח שני משום דלא אפשר ופריך לייתי פסח וליתני בשלמים ומאי הושיא לישני משום דאפילו פסח שני זמניה בתר תמיד דכתיב ביה בין הערבים כמו פסח ראשון ועוד דלא חשיב להא התם בפרק מי שהיה טמא (שם דף נה.) בדברים שבין ראשון לשני וא"כ לא אפשר לאתנויי בשלמים דפסולין אחר תמיד של בין הערבים וליכא למימר משום דאתי עשה דפסח שיש בו כרת ודחי עשה דהשלמה דלית ביה כרת כדאמר בר"פ תמיד נשחט (שם נט.) דהא ליכא הכא כרת דבכל חדא וחדא מינייהו איכא למימר שמא הוא מן הרוב שכבר יצאו ומיהו אפילו לא יהא נפסל אחר התמיד קשה דמ"מ לכתחילה אסור מדאורייתא ואי אמרינן דפסח שני מלי לאקדומיה לחמיד כיון דלא כתיב בערב אלא בין הערבים דהיינו טעמא דפסח ראשון קרב אחר התמיד דדרשינן יאוחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים אבל פסח שני הי מינייהו דבעי קדים ועביד

תום' ישנים

זה הכלל היה במקדש כו׳.

ו נים ב-ב ניהדריה והדר נקמצה. ול״ת נהי דכלי שרת אין וחית מא לכני שנת מק מקדשין אלא בזמנה מכל מקום [כיון] שנתקדשה בכלי שרת מבעוד יום למה לא מיממל בקמילת לילה לרבנן דבן בתירא בפ"ק דמנחות [1, א] דלית להו יחזור ויקמוץ. י"ל דהיכא דלא נמקדשה מבעוד יום מיא פריך שפיר, דכאילו ממלה בעודה חולין הוי. ועוד קמלה בעודה חולין הוי. ועוד אפילו נתקדשה מבעוד יום חשובה בלילה מיהא כמנחה בכלי חול הואיל ואינה ראויה להמקדש בלילה. והקשיר את הבויכין בשבת פסולה. הבויכין בשבת פסודה.
פירוש הקטרח ופחלה לל הוחר כלל הלחם ע"י הקטרח הדויכין. אבל בפירוש ר"ח לא גרס פסולה. אבל אחי שפיר כדפרישיח.
בעשה כבי שסידרו הקוף ודא ביפסד בחבר. וא"מ מדאמריטן בסוף לולב וערבה [סוכה מח, ב] גבי כמעשהו בחול כו' שהיו
מניאין מים לניסוך בחביית שאינה מקודשם, ופריך בגמרא [מט, ב] וניתי במקודשת אמר זעירי ואת אומרת כלי שרת מקדשין שלא
מדעת, ואי איימי ליה מאממול [א]יפסל להו בלינה, והיאך יפסלו בלינה הלא אין כלי שרת מקדשים שלא בומנם וכי מטי בי שמשי
ליהוי כמו שסידרו הקוף כיון שלא נחנם בומנם כדאמריטן הכא. ו"יל דסבירא ליה לרב אשי דהכא בשאר אמוראי דהתם. אי נמי
הואיל ואם מלאן לצורך אותו יום כגון אם היה התג גם באותו יום היו מתקדשות כי מטא בי שימשי לא ליהוי כמו שסידרן הקוף
כמו בלחם הפנים שכשומנם שם לא היה זמנם כלל. אי נמי שאני גבי לחם הפנים שלריך כהן ובגדי כהונה למדרו וכיון שנעשה שלא

פסח בין לשמן בין שלא לשמן פטור ומפרש טעמא בגמ' (שם סד.) דבומן דמיחייב אובח לא מיחייב אובחים ומאי אינטריך לההוא טעמא תיפוק ליה דפטור משום דזבחים פסולין הן כיון דשחטן בזמן פסח דהוי בתר תמיד של בין הערבים כי היכי דפטר התם פסח ששחטו במועד

לשמו על החמץ משום דובח פסול הוא אבל למאי דפרישית דכשנשחט נהדרה ונהדר ונקמצה ביממא הוא תני לה הזבח קודם התמיד של שחר או אחר תמיד של בין הערבים שאסרו חכמים לזרוק הדם משום גזירה וממילא מיפסל זיבחא הוה ניחא אבל לשון התוספתא משמע דאפילו אם זרק הדם בדיעבד ועשה כל מלותו אפילו הכי פסולין דקתני שהקריבן ולה התני ששחטן והי מדרבנן אמאי פסולין ונראה דפסולין דקאמר היינו הבשר מלאכול אבל בעלים נתכפרו כדאשכחן כי האי גוונא בפ"ב דובחים (דף כו:) נתנו על גבי הכבש שלא כנגד היסוד וכו' עד פסול ואמר שמואל פסול הבשר אבל בעלים נתכפרו והיה נראה לדקדק דלא מיפסל אחר התמיד כדתנן בס"פ מי שהיה טמא (פסחים דף נח.) פסח שנתערב בבכור אם חבורת כהנים יאכלו ונתערב מחיים קאמר מדפריך עלה בגמ' והא אין מביאין קדשים לבית הפסול אלמא לא מיפסיל אחר תמיד מיהו מלינו לדחות דפסח דהתם היינו מותר פסח דהוי שלמים ושחט מאי מעמא אמר רבי אבא זאת אומרת להו קודם לתמיד של בין הערבים יוהא דפריך והא אין מביאין קדשים °

והוא אמר לה כלי שרת מקדשין אפילו שלא בזמנו מיתיבי #זה הכלל כל הקרב אביום קדוש ביום וכל הקרב בלילה קדוש (6) בלילה א וכל הקרב בין ביום ובין בלילה קדוש בין ביום ובין בלילה קתני מִיְהת כל הקרב ביום קדוש ביום ביום אין בלילה לא דילמא אינו קרוש ליקרב אבל קדוש ליפסל מתיב רבי זירא יםידר את הלחם ואת הבזיכין אחר השבת והקטיר את הבזיכין בשבת פסולה כיצד יעשה יניחנו לשבת הבאה ישאפילו עמדה על השלחן ימים רבים אין בכך כלום ואמאי תקדוש ותיפסל אמר רבא מאז דקא מותיב שפיר קא מותיב ואבוה דר' אבין נמי מתניתא קאמר וקסבר סלילה אין מחוסר זמן יום מחוםר זמן כי מטי בי שמשי תקדוש ותפסול אמר ∞רבינא שקדם וםלקו מר זומרא ואיתימא רב אשי אמר אפילו תימא בשלא קדם וסלקו כיון שסדרו שלא כמצותו נעשה כמו שסדרו הקוף: זה הכלל היה במקדש: בשלמא רגלים משום ניצוצות אלא ידים

יש תקנה לדבר וה"ג גרים בפירוש מצוה ר"ח איש רומי מתיב רבי זירא כו' והקטיר הבזיכין בשבת כילד יעשה וכו' ורבותא הוא דנקיט אע"ג דהקטיר הבזיכין בשבת כמו שרגילין לעשות יביא בזיכין אחרים ויסדר עם הלחם]: כילד יעשה יניחנו. על השלחן עד שבת הבחה: חיקדוש ותיפסל. כיון דכלי שרת מקדשין שלא בזמנו ליפסל ויקדש השלחן את הלחם מאחד בשבת ליפסול בסידור שלא בומנו: אמר רבא האי דקא מוסיב שפיר קא מוסיב ואבוה דרבי אבין. דמותבי ליה מיניה לאו שמעתתא דאמוראי אמר דנימא דאיתותב אלא מתניתא תנא ולריכין אנו ליישב דלא ליקשו מתניתא אהדדי ותרלינהו הכי קסבר מנא דאבוה דר' אבין לילה לא הוי חסרון זמן הואיל והיתה ראויה ליקדש בכלי שרת שחרית הלכך כלי שרת מקדשין הקומץ בלילה: אבל יום מחוסר זמן. דבר שחין זמנו היום עד מחר והרי הוא מחוסר זמן יום שלם הוי חסרון זמן וכ"ש זה שאינו זמנו לקדש עד יום השבת: כי מטי בי שמשי. דלילי שבת שהיא ראויה לקדש מחר תקדש על השלחן דקאמרת לילה אין מחוסר זמן ותיפסל משום סידור לילה ולשחרית נפסל בלינה: שקדם וסילקו. סמוך לחשיכה ערב שבת: שלה כמלוחו. בחסרון זמן: נעשה כמו שסידרו הקוף. שלה מדעתו שהרי נסדר קודם ליל שבת על השלחן בשעה שהוא מחוסר זמן (ג) דלא דמי לקומן שנקמן בלילה ולחם שנסדר בליל שבת דלאו מחוסר זמן הוא וקדוש ליפסל חי (ועתה בשבת כשמגיע זמן עריכת לחם הפנים הכהן יכנס שחרית ויסלק ויסדר שנית) וכשמגיע זמנו אין השלחן מקדשו עד שיסלקנו ממנו ויחזור ויסדרנו:

הוא סני לה. להא 0 מתניתין והוא אמר לה האי תירוצא מדעתו: כלי

שרת מקדשין שלה בומנו. והקומך טעון מתן כלי וכיון שקידש הקומך

בכלי לשם קומץ אינו חוזר להיות טבל כמנחה שלא נקמלה ועל כרחיה

מאחר שזה קרוי קומץ אינך הוו שירים: כל הקרב ביום. כגון

המנחות (כ) והלבונה והדם והחטורת:

הדוש. בכלי שרת ביום ויקדש קדושת

הגוף: כל הקרב בלילה. כגון

מנחת נסכים דאמר מר (מנחות מד:)

ומנחתם ונסכיהם אפילו בלילה:

קדוש. בכלי שרת קדושת הגוף אם נתנו בהן בלילה: קתני מיהת כל

הקרב ביום קדוש ביום אבל בלילה

לא. אינו קדוש: ליקרב. להיות כשר

ליקרב אבל קדוש להיות מוכשר באותה

קדושה ליפסל בטבול יום ובמחוסר

כפורים אם נגע בו וביולא אם ילא

ובלינה אם לן חו גם היא נפסלת

בלינה דקי"ל בובחים (דף פו.) עמוד

השחר עושה לינה ונפסלת קמילת

לילה שאין חוזרת עוד לטבלה:

פסולה. שלא נסדרה בשבת לעמוד

שם שבעת ימים כמשפטה והרי היא

מחוסרת זמן י) דול"ג דל"ג פסולה דהא

מסקנא דשמעתין לא חשיב סידור

יום ראשון סידור אלא כסידרו הקוף

וכמונח בקופסא דמי ולמה יפסול

הלחם בהקטרת הבזיכין והלא לא

קידש השלחן ללחם כלל אא"כ פירקו

בשבת הבאה ויחזור ויסדרנו והכי

מוכח נמי מדקתני כילד יעשה אלמא

אז ניחא הא דפריך לייתי וליתני: בקדריה ונקמציה ביממא וכו' כלי שרת מקדשין שלא כזמנו.

ברישא והא דלא חשיב בהדי דברים שבין ראשון לשני יש לומר תנא

ושייר דהא נמי שייר כרת דאיכא למ"ד (שם דף לג.) חייב כרת על

הראשון ולא על השני ואיכא למ״דש נשים בראשון חובה בשני רשות

קשה מנליה דמקדשי שלא בזמנו והא לא קתני אלא נקמלה וכיון דאנו מוסיפין על הברייתא שיקדש הקומץ א"כ נוסיף נמי ונימא דמיירי שהקטיר הקומץ בלילה ולהכי תצא לבית השריפה אבל משום קידוש קומץ לחודיה לא הוי אמרינן תצא לבית השריפה וי"ל אי מיירי כשנקמנה וקידש קומציה ותו לא אז קאמר שפיר ולא זו בלבד דכתיב ביה בהדיא ביום זבחכם יאכל אלא אפילו מליקה ולא מיבעיא מליקה דדמיא קצם לזבח שכן מיני דמים אלא אפילו נקמצה וקדש הקומך בלילה דאע"ג דלא כמיב בה ביום בהדיא מצא לבית השריפה אבל אי הוה אמרינן דהקטיר קומלה איפכא מיבעיא ליה דטפי פשיטא לן דהקטרת קומן ביום ממליקה דכתיב זאת התורה לעולה למנחה וגו' וכתיב בתריה ביום לותו להקריב ועיקר לשון הקרבה היינו הקטרה ומיהו בחנם דחק רש"י לפרש כן דבקידוש קומץ איירי דאיכא למימר דלא נתקדש הקומץ אלא המנחה נמקדשה בכלי ונקמלה בלילה ופריך ונהדר הקומץ לדוכמה ונהדר ונקמלה ביממא ומשני כיון דהמנחה נמקדשה בכלי נפסלמ בעמוד השחר כדין כל קידוש כלי וק"ל בלא נקמצה נמי תצא לבית השריפה כיון דנחקדשה בכלי וי"ל אי לא נקמצה לא תצא לבית השריפה בלילה עד שתיפסל בעמוד השחר אבל השתא דנקמנה בלילה תלא לאלתר לבית השריפה ולא בעי עיבור לורה: באן שסידרו הקוף. הא דלא אמרינן נמי הכי לעיל כיון שקידשו שלא כמצותו נעשה כמו שנחנו שם הקוף יש לומר דהתם נמכוון לקדש שכסבור היה שהוא יום דומים דמתניתין שעלה מאור הלבנה וכו׳ אבל הכח כיון דבכוונה עשה וידע שסידרו שלה כמלותו נעשה כמו שסידרו הקוף:

אבל קשה מדאמרינן בפרק שתי הלחם [מנחות לה, ב] רבי יהודה סבר בחול אשכחינהו דקאפו ליה א"ל דרך חול קאפיתו ליה אף כי היום יקדש בכלי איפסיל ליה בלינה והיה לכם לדחות שבת באפייתו, ואיך נפסל בלינה הלא כיון שאין ומנו אלא בשבת אין נפסל בלינה. ו"ל דלדבריהם קאמר להו, לדבריכם שאתם סוברים שדינו לאפות מערב שבת, לדידי שאני סובר שדינו ליתנו בכלי שרת מיד שנאפה איפסיל ליה בלנים. היר אלתון וכן רפינו. בד הביסך רגדיו שעון בבידה. בכהן המשתש בנית המקדש מיירי והזלכך להסך רגליו באמצע היום, דאי במחילה בכימסו לעזרה מנן בסמון דבלאו הכי לרין טבילה. אבד קידוש ירים באר שעבא. דמיסן רגליו דבר מיאוס הוא מאד ולריך לקדש ידיו ורגליו, אבל מטיל מים אין זה דבר מיאוס כל כך, דאמר בברכות [כג, ב] דאפילו בשעה שמטיל מים יכול לאחו ספר מורה בידו.

ל) מנחום ל. ק., ג) [זכחים 3) מנחות ל. ק., ג) [זכחים פו.], ד) [חגיגה ט: וש"נ], ה) [במנחות ק: איתא רבא], ו) נ"ל מתניתא, ז) רש"י ישן, ת) ק"ח ל"ג, ע) שם נח.

גליון הש"ם

תום' ד"ה אלא אפי' עולת העוף שנמלקה וכו'. והס דפריך והא אין מביאין קדשים לבית הפסול. עיין משנה למלך פ"א ה"ג מהל" ממידין ומוספיו

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכל הקרב בלילה מדוש ביז ביום וביז בלילה כו׳ כל״ל ותיכות קדוש יכל הקרב בין ביום ובין בלילה נמחק: (ב) רש"י ד"ה כל הקרב ביום כגון המנחות. נ"ב עיין ר"פ שני דתמורה לפריך מנחות אמנחות ומשני ליה: (ג) ד"ה נעשה כמו כו' בשעה שהוא מחוסר זמו ועתה בשבת כשמגיע עד שיסלקנו ממנו ויחזור ויסדרנו והכהן יכנס בשבת שחרית ויסלקנו ויסדרנו ללא דמי לקומן שנקמץ בלילה ולחם שנסדר בליל שבת דלאו מחוסר זמן הוא וקדש ליפסל הס"ד:

הגהות מהר"ב רנשבורנ

א] גמ' וכל הקרב בלילה קדוש בלילה. נ"ב לפרש"י דמנחת נסכים היא הא נמי קדוש בין ביום ובין בלילה ועיין יד דוד שהרגיש מזה ולא ראה דבתמורה י"ד ע"ב הגי" וכל הקרב בלילה קדוש בין ביום ובין בלילה וא"כ רק תרי בבי נינהו וא"ל לבבא הג' דקרב ביום ובלילה קדוש בין ביום ובין בלילה דכ"ש הוא מקרב בלילה וזה ברור ופשוט ולכן אין להשגיח מה דכאן ובמנחות דף ק ע"א ובתמורה דף יד ע"א גרסי תלתא בבי כי העיקר כהגי בתמורה דף יל ע"ב:

תום' ישנים (המשך)

כדין הוי כאילו סידרו הקוף, אבל גבי מים יכול להניחם זר לקדשה בכלי שרת דמקמינה [ואילך] מצות כהונה, ולכך לא הוי כמו שסידרו הקוף. ואין להקשות על הא דאמרינן הכא כלי שרת [אין] מקדשין שלא בומנס מדאמרינן במנחות בפרק ר' ישמעאל [עב, ב] דאפיים שחי הלחם דוחה שבת דקסבר תגור מקדש ואי אפי (מהא) [להו מאתמול] בתנור ואזיפסלו להו בלינה. וכן במנחות פרק התכלת [נא, א] קאמר על מחבת בשמן מלמד שטעונה כלי ואי אפי [ליה] מאתמול [א]יפסל בלינה ולמה ידחו שבת בשביל זה והלא נעשה כמי שסדרו הקוף כי בי שמשי, דהא לאו היא, דכיון (דשרינן) [שדינן] מו התורה ליתנם בכלי שרת בדין כמו בזמנם ויפסלו בלינה.